

Forbud mod PFAS i pap- og papiremballager til fødevarer

August 2024

Tidligere blev fluorstoffer (PFAS) brugt i fødevareemballage og engangsservice af pap og papir, f.eks. bagepapir, madpapir og fastfoodemballage, for at gøre overfladen fedt- og vandafvisende. Siden den 1. juli 2020 har det dog i Danmark været forbudt at markedsføre fødevarekontaktmaterialer, også kaldet FKM, af papir og pap med hvor der har været tilsat PFAS.

PFAS er en stor gruppe af kemiske forbindelser, og forbuddet mod dem skyldes, at de kan være skadelige for sundheden. PFAS kan skade immunforsvaret, forøge kolesterolniveauet i blodet, skade leveren, og derudover mistænkes flere af stofferne for at være kræftfremkaldende og hormonforstyrrende. Samtidig er stofferne svære at nedbryde i miljøet, og de ophobes i mennesker og dyr igennem fødekæden.

Hvad er omfattet af forbuddet?

Forbuddet omfatter pap- og papiremballage, hvor der direkte eller indirekte har været tilsat PFAS.

- Den direkte anvendelse er tilsætning af fluorstoffer for at gøre materialet fedt- og vandafvisende. Dette kan gøres ved at tilsætte stofferne til pulpen, inden denne bliver til papir, eller ved at overfladebehandle papiret med stofferne.
- Den indirekte anvendelse er f.eks. tilsætning af stofferne til papir og pap fra trykfarver eller fra anvendelse af genbrugspapir og -pap i materialet.

Desuden er både tom emballage i papir og pap samt færdigemballerede fødevarer i papir- og papemballage omfattet af PFAS-forbuddet.

Krav til virksomheder om dokumentation

Virksomheder, der fremstiller emballage af pap og papir eller indfører emballage fra andre lande, skal sikre sig, at der ikke er anvendt PFAS i materialerne.

I Danmark skal alle typer af FKM der markedsføres engros, herunder også dem af papir og pap, ledsages af en overensstemmelseserklæring, som dokumenterer, at produktet overholder kravene i EU-lovgivningen (forordning 1935/2004) og den danske bekendtgørelse 681/2020 om fødevarekontaktmaterialer.

Kontrol af PFAS i pap- og papiremballager til fødevarer

Fødevarestyrelsen fører tilsyn med virksomheder, der indfører, fremstiller eller engrosforhandler FKM, samt med anvendelsen af FKM i fødevarevirksomheder.

Ved tilsynet kan:

- virksomhedens dokumentation for, at reglerne om PFAS er overholdt, tjekkes
- udtages prøver af FKM af papir og pap til kemisk analyse for indhold af PFAS

Krav om funktionel barriere ved anvendelse af PFAS

Fødevarestyrelsen har indført en indikatorværdi til at vurdere, om der er anvendt PFAS i papir og pap. Hvis en analyse viser, at der er indhold af PFAS i materialet, vil Fødevarestyrelsen som udgangspunkt kræve, at PFAS ikke kan overføres til fødevaren ved brug af en funktionel barriere i materialet.

En funktionel barriere er et lag, som bremser eller stopper overførslen fra de lag, der ligger uden for barrieren.

Når der anvendes en funktionel barriere i FKM af papir og pap, er det virksomhedernes ansvar at sikre sig, at den anvendte barriere er tilstrækkelig til at undgå, at stofferne overføres til maden ved den tiltænkte anvendelse af emballagen. Dette afhænger af typen af fødevarer, kontakttiden og temperaturen.

Beregning af indikatorværdi

Indikatorværdien, som er indført af Fødevarestyrelsen, skal hjælpe virksomheder med at vurdere, om der er anvendt PFAS i fødevareremballage af papir og pap.

Indikatorværdien er 20 mikrogram organisk fluor per gram papir. Dette svarer til 10 mikrogram organisk fluor per kvadratdecimeter papir, når papiret har en vægt på 0,5 gram per kvadratdecimeter.

Indhold under indikatorværdien er lovligt, da det betragtes som utilsigtet baggrundsforurening. Virksomheder kan dermed bruge værdien til at sikre, at der ikke er anvendt PFAS i papiret.

Vil du vide mere?

Læs bl.a. mere om metoder til måling af indholdet af fluorstoffer i FKM af papir og pap på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

www.foedevarestyrelsen.dk/kost-og-foedevarer/foedevaresikkerhed/emballage-og-udstyr/materialer/papir-og-pap

Læs også mere om reglerne for pap- og papiremballager til fødevarer i bekendtgørelse om fødevareremballagematerialer på retsinformation.dk.

www.retsinformation.dk/eli/ta/2020/681